

Peter:

“Het is mijn enige boek waarin ik schaamteloos eindig met een romantische kus die alles verandert”

Lezen is een ervaring, een gebeurtenis

*Peter Terrin is een veelgeprezen Vlaamse auteur. We spreken hem over zijn laatste roman *De Gebeurtenis*. Daarin speelt het testament van een beroemde schrijver een belangrijke rol.*

Waarover gaat *De gebeurtenis*?

“Het boek begint met de nalatenschap van Willem, een beroemde schrijver. Hij is blind en werkt samen met zijn trouwe assistent Juliette aan wie hij zijn boeken dicteert. In zijn testament heeft hij bepaald dat zij een deel van zijn erfenis krijgt. Het gaat om een verzameling waardevolle originele manuscripten en eerste drukken, én een memorystick met zijn laatste dictaten. Aan de hand van die memorystick schrijft Juliette zijn laatste boek. Daar draait het plot van het boek om, want de vrouw van de overleden schrijver zegt dat het niet zijn boek is, maar dat Juliette het heeft geschreven. Daar gaat veel aan vooraf. De lezer komt meer te weten over de relatie tussen Juliette en Willem. Die is heel bijzonder, zij zijn in hun samenwerkingsrelatie haast één gewor-

den in woord en tekst. Willem dicteert namelijk al jaren niet meer. Hij denkt hardop na en associeert, en Juliette maakt daar een verhaal van. De vraag is daarom wie de auteur is van dat boek. In *De gebeurtenis* wordt dat op een bijzondere manier vastgesteld. Interessant is overigens ook de vraag of Willem eigenlijk wel dood is, want na zijn overlijden wordt zijn brein geüpload naar een bio-dock. Via een zogenaamde iHead legt Juliette contact met hem.”

Hoe ben je op het idee gekomen?

“Dat weet ik niet meer precies, maar ik vond het uploaden van je brein na je overlijden op de een of andere manier niet zo'n heel gek idee. De gedachte dat je zo je dierbaren bij je kunt houden, op tafel in

“Een hoofdthema in het boek is bijvoorbeeld de vraag: wat is een voltooid leven?”

een soort pot, en dat je kunt communiceren met overledenen, vond ik niet zo ver van de werkelijkheid als je al de huidige ontwikkelingen ziet. Voordat ik aan *De gebeurtenis* begon, had ik bepaalde dingen in mijn hoofd, maar bij lange na nog niet het hele verhaal. Vaak wordt gedacht dat een schrijver eerst goed en lang heeft nagedacht en pas gaat schrijven als hij daarmee klaar. Maar zo gaat het niet. Schrijven is een heel organisch proces. Je ontdekt het verhaal zelf. En als dat voor de schrijver spannend blijft, dan is het dat voor de lezer waarschijnlijk ook. Voor mij was dat nu zeker het geval. Het is een roman-in-verhalen geworden. De hoofdstukken kun je als afzonderlijke verhalen lezen, maar het geheel is meer dan de som der delen.

Ik heb er twee jaar aan gewerkt. Alle personages zijn bekenden voor mij, ik draag ze bij me en weet precies wat ze doen. Voor mij is het vaak ook moeilijk om afscheid van ze te nemen aan het einde van een boek. Met sommige personages krijg je een band die haast de werkrelatie overstijgen, een beetje zoals bij Juliette en Willem. Wat dat betreft ben ik blij met het einde van dit boek. Het is mijn enige boek waarin ik schaaamteloos eindig met een romantische kus die alles verandert.”

Wat vind je ervan dat de assistent van de schrijver de manuscripten en de memorstick erft, en niet zijn echtgenote? Heb je zelf ook nagedacht over het erven van de rechten van jouw werk?

“In mijn contract met de uitgever staat wat er gebeurt met de auteursrechten bij mijn overlijden. Auteursrechten blijven 50 jaar in handen van de erfgenamen, maar de uitgever beheert die. Ik heb er

geen zorgen over dat het niet goed is geregeld. En wat de keuze voor de erfgenamen betreft. Ik vind het een prettig idee dat mijn wettelijke erfgenamen, mijn familie, de rechten krijgen. Maar ik kan me ook situaties voorstellen, bijvoorbeeld als je geen kinderen hebt, dat je zelf wil beslissen wie wat krijgt en dat opneemt in een testament. Net zoals de schrijver Willem heeft gedaan.”

Wat zit van jezelf in *De gebeurtenis*?

“Als je de gebeurtenissen in het boek bekijkt, dan zijn die niet autobiografisch. Maar er is een groot verschil tussen autobiografisch en persoonlijk. Persoonlijk betekent dat het over thema's gaat die jou persoonlijk aangaan. En in die zin is het boek heel persoonlijk. Een hoofdthema in het boek is bijvoorbeeld de vraag: wat is een voltooid leven? Een van de verhalen gaat over Jacqueline. Ze woont in een woonzorgcentrum en wil eigenlijk sterven, maar ze is niet ongeneselijke ziek. Ze hoopt daarom dat ze besmet wordt met het coronavirus. Ik beschrijf ook een scène bij het woonzorgcentrum dat bezoekers in coronatijd voor het raam komen zwaaien om contact te maken. Mijn moeder woont ook in een woonzorgcentrum omdat ze een zware hersenbloeding heeft gehad. Ik heb zelf ook zo voor haar raam gestaan. Ze begreep duidelijk niet goed wat er aan de hand was, net als in het boek. In die zin is dit thema heel persoonlijk.”

Het thema 'voltooid leven' komt op meer plekken terug. Het hoofdstuk over de terminaal zieke Anna begint met 'Zijn vrouw stierf maar niet'. Ik vind dat een van mijn beste eerste zinnen. Want wat doe je als je samenleeft met iemand die eigenlijk al gestor-

ven is? Het levert een schrijnende situatie op in het boek. En dan is er nog een vrouw met Alzheimer, Rita. Dat is ook een verhaal over liefde. Over een huwelijk van 40 jaar, over hoe je na die periode denkt iemand te kennen, maar toch ook weer niet. In een prille fase van verliefdheid heb je vaak dat je de ander wil zijn. Haar man probeert dat na 40 jaar huwelijk op een heel bijzondere manier. Ik vind dat moedig, haast ook krankzinnig. Maar de liefde maakt soms krankzinnig. Die krankzinnigheid komt weer terug in het verhaal over Frederik die samen met zijn vrouw na een ivf-traject een tweeling verwacht. Alles staat klaar voor de geboorte van de meisjes, maar dan slaat bij alle twee de totale angst toe.

Dit zijn ernstige onderwerpen, maar het boek is meer dan zijn onderwerpen. Fictie lezen is een ervaring, een gebeurtenis. In dit boek draait het om de vraag wat de echte gebeurtenis is. Dat komt terug in het hoofdstuk waarin Frederik en zijn vrouw in een museum een video-installatie bezoeken van een oude Japanse meester. Het is een gigantisch werk dat bestaat uit verschillende schermen waarop heel traag enkele takken en bladeren bewegen. Frederik kijkt ernaar en vraagt zich af wat kunst is.

Dan denkt hij aan een bordje dat hij heeft gelezen aan het begin van de zaal. Daarop staat dat de gebeurtenis niet het bewegen van die takken is, ook niet het moment waarop de kunstenaar zijn opname heeft gemaakt of de emotie die hij daarbij heeft gevoeld.

De gebeurtenis is het kijken ernaar; dat moment. Dat is precies wat ik met dit boek bedoel. Het is geen puzzel en de thema's zijn belangrijk, maar het belangrijkste voor mij is de gebeurtenis van het schrijven en de gebeurtenis van het lezen. Daarin komen lezer en schrijver samen. Dat vind ik magisch. In die zin maak je een boek eigenlijk samen, want elke lezer brengt een leven mee als die het boek openslaat. Een boek is een ervaring waarin je meedrijft op de stroom van verhalen, soms rustig, dan weer in een stroomversnelling. Laat je meedrijven." ♥

“In dit boek draait het om de vraag wat de echte gebeurtenis is”